

kurzih se bodo dobivale za jako nizko ceno. Kupila jih bo seveda Wittgensteinova skupina spekulantov.

Kadar pa se zopet rešijo visoke carine, kadar bodo mali konkurentje izkrvaveli, tedaj — o tem smo lahko prepričani, — se pa zopet obnovi kartel. Cene železu bodo zrastle tako, da inozemska konkurenca ne bo mogoča in za majhen denar kupljene delnice se bodo zopet prodale po visokih kurzih. Wittgenstein in njegovi spekulanti bodo pobasali lepe milijone v svoje žepe, a nihče se ne bo upal jim reči, da so postopali kakor cestni roparji.

Tako se pri nas pri belem dnevu šopiri najgrše razbojništvo. Seveda pride čas, ko se bodo karteli tudi pri nas preživeli in ko bodo razpadali iz tistih vzrokov, kakor razpadajo v Nemčiji, a sedanji razpad našega železarskega kartela ni še s tem v nobeni zvezi.

Sadjarstvo.

Najugodnejši čas za sajenje dreves je v jeseni, začeni z oktobrom pa do tedaj, ko začne zemlja zmrzovati. Dobro je, če se v ta namen jame že poleti ali vsaj mesec dni pred sajenjem skopajo, da se zemlja zrahlja. Drugi čas sajenja je pa spomladi, ko se zemlja že stali in ni več pričakovati prehude zime, torej druga polovica marca in mesec april, saditi se pa mora vsaj poprej, ko začne drevje poganjati. Za to sajenje je pa dobro jame že v jeseni skopati. Zvedeni sadjarji ne priporočajo preglobokih jam, pač je pa dobro, če so kolikor mogoče široke za to, da korenine, ki rasejo na širokost, najdejo dovolj zrahljane in rodovitne zemlje. Vprašati se zna, ali se sme drevescu pognojiti? Gaucher pravi, da le tisti gnoj škoduje drevescu, ki se mu ne da. Vender je sveži hlevski gnoj preoster, ako bi ga dali neposredno na korenine. Ako se drevesce z gnojnico zalije, se mora ta pomešati z vodo, ker je drugače preostra. Drevesce pred sajenjem v gnojnici namakati, je prav škodljivo. Najboljši gnoj je kompost, pepel in umetna gnojila, kdor jih ima, med njimi koščena moka (superfosfat), Tomaževa žindra in Kalijevi zmesi. Vse to pa se mora z zemljo dobro pomešati. Kako nam je tedaj ravnati, ako sadimo mlado drevo? Skoplje se naj jama kakih 40 cm globoko in kolikor mogoče široko, zgornja živa zemlja se naj meče na eno stran; spodnja bolj mrtva pa na drugo stran. Potem naj vse pusti do sajenja drevesca, da se zemlja zrahlja. Ko se misli drevesce saditi, se zmeče v jamo najpoprej živa zemlja in se pomeša s kakim gnojilom, potem pa se napolni jama z bolj mrtvo zemljo, ki se še bolj pomeša z gnojem. Potem se posadi na sredo jame kak močen kol, ki pa naj ne sega do vej drevesca, da se ob nje ne drgne, kar bi mu napravilo pozneje rano. Na to se postavi drevesce tik kola v napolnjeno jamo, in začne se ostala zemlja tako dolgo devati na korenine, dokler

niso za kakih 5 cm pokrite. Na zadnje se dobro zalije. To je važno za to, da se zemlja dobro koreninam prileže, da ne ostanejo vmes prazni prostori, kar stori, da se drevesce mnogokrat posuši. Ali je treba korenine prirezati? Da, in sicer se naj pustijo glavne korenine kak mali pedenj dolge, drobne stranske koreninice se pa naj čisto porežejo, ali se pa pustijo kakega pol cm dolge, kar je še boljše. Ali je treba veje obrezati? Po skušnji pisalca teh vrstic jih je boljše prikrajšati že koj pri sajenju in sicer že zavoljo tega, da pozneje veter drevesca preveč ne maje. Lucas pravi nasprotno, pa mu ne damo veljati, da bi bilo boljše, prvo leto veje neobrezane pustiti.

Kakor rečeno je boljše, da se jama vsaj nekaj časa pred sajenjem skopa. Za silo pa tudi velja, če se jama naredi ravno prej, ko se drevesce vsadi. V tem slučaju se pa naj poišče za korenine v bližini kje zrahljana zemlja, ali pa se jim pridene drobnega peška iz potoka ali od kod že. Rezi na koreninah naj bodo vselej na spodaj obrnjene. Na zadnje se vse dobro z vodo zalije, in se zemlja rahlo na korenine pritisne. Zemljo okoli vsajenega drevesca z nogami močno teptati, ni dobro!

S čim se navadno pri sajenju mladega drevesca greši? Poglavitni pregrešek je, ako se drevo pregloboko sadi. Če je drevo pa že veliko in je bilo pregloboko vsajeno, naj se vsaj zemlja okoli debla odkopa blizu do korenin. Drugi nedostatek je, da se sadijo slabo ukoreninjena drevesca. Nekateri iščejo divjake za cepljenje po lesovih. Drevesa iz takošnjih izrejene ne bodo navadno imele dobrih korenin. Najboljše je, da se divjaki zredijo v drevesnicah iz peček in da se že po prvem letu presadijo. Mora se jim pa korenina vsaj za tretjino prirezati. Potem poženejo lepe stranske korenine.

Nekateri menijo, da je boljše, ako se drevo v zemlji zredi. Temu pa ni tako! Tudi žival ne bode dobro uspevala, ako se jej v prvi mladosti preslabo godi! Za drevesnico se mora tedaj odbrati dobra zemlja! S svežim gnojem pa gnojite grede, na katere se tisto leto sejejo pečke, pa bi vender ne bilo dobro za to, da ne pridejo mlade koreninice v neposredno dotiko z ostrimi snovi.

Kmetijske raznoterosti.

Razglas. Na podstavi deželnega zakona z dne 18. februarja 1885 (dež. zak. št. 13) se s tem splošno naznanja, da morajo posestniki žrebcev, kateri hočejo v prihodnji spuščalni dobi spuščati svoje žrebce za plemenitev tujih kobil, zglasiti te svoje žrebce najpozneje do 10. decembra 1901 pri političnem okrajnem oblastvu, v čegar okolišu se nahaja stajališče žrebčev. Dovoljeno je zglasilo izvršiti pisмено ali ustno; ob enem pak je naznaniti ime in imek, potem stanovišče žrebčevega posestnika, kakor tudi pleme, starost, barvo in stajališče žrebčev. Za žrebce sploh pod štirim leti in za noriške žrebce pod tremi leti se ne dajejo dopustila za spuščanje. Kje in kedaj bode izborna komisija zglasene žrebce pregledovala in zanje dajala dopustila, dá se ob svojem času na znanje. C. kr. deželna vlada za Kranjsko. V Ljubljani, dne 9. oktobra 1901.